

FORSKRIFT FARLIG GODS PÅ LANDEVEG – VIRKNING FRA 1. JANUAR 2011

Endringene i ADR/RID fra 1. januar 2011

En bearbejdet oversikt over innholdet i endringene i ADR/RID følger under. De vesentligste endringene omhandler farlig gods pakket i begrensede mengder, og innføring av nytt kompetansebevis. Teksten refererer både til ADR og RID dersom annet ikke er sagt spesielt. Endringene i RID er i det vesentlige sammenfallende med endringene i ADR.

DEL 1 Alminnelige bestemmelser

Kapittel 1.1 Omfang og anvendelse

Kapittel 1.1 lister opp en del omstendigheter som gir grunn til unntak fra bestemmelsene i ADR og RID. Det er foretatt en innskjerping av teksten i 1.1.3.1 d) som gjelder transport av farlig gods som utføres av en redningstjeneste i forbindelse med en nødsituasjon. Den nye teksten krever at unntaket kun gjelder dersom transporten foretas av vedkommende myndighet eller under oppsyn av dem. Dette vil ikke medføre noen særlig endring i etablert praksis. Ved uhell på vei eller jernbane i Norge vil vedkommende myndighet som regel være skadestedsleder, og dersom det ikke er skadestedsledelse ved uhellet, vil vedkommende myndighet være det lokale brannvesen.

Det er tatt inn unntak fra bestemmelsene for gasser i baller, lyspærer og næringsmidler. Dette har ikke blitt regnet som farlig gods tidligere heller, men nå er det altså presisert.

Avsnitt 1.1.4 i RID gjelder piggybacktrafikk, transport av kjøretøyer på jernbanen. Dette avsnittet utvides og det tas inn to nye bestemmelser. Det lempes på kravet om merking av jernbanevognene dersom kjøretøyene er merket. Som en følge av dette kreves det nå at løse tilhengere skal være merket både foran og bak.

Kapittel 1.2 Definisjoner

Det er lagt til en rekke nye definisjoner, blant annet av cargotransportenhet, brenselcellemotor, metallhydrid lagrings-system, åpen beholder for nedkjølt gass, gjenoppbygget storemballasje, gjenbruks storemballasje, gjennom eller inn i, og lossere. Alle viktige nye definisjoner som innføres omhandler begreper som allerede er i bruk i ADR/RID og de fungerer således som presiseringer. I tillegg er teksten i enkelte andre definisjoner justert, blant annet for laster og engangsbeholder for gass. Det blir nå gjort tydelig at lasters forpliktelser også omfatter den som laster en tank opp på et kjøretøy, men ikke den som fyller en tank. Den nye definisjonen av lossere inkluderer imidlertid den som tømmer en tank.

Kapittel 1.3 Opplæring

Dette kapitlet gjelder tilpasset opplæring som skal gis i tilknytning den enkeltes arbeidsoppgaver med farlig gods. Endringene i 2011 presiserer at denne opplæringen skal være gitt før vedkommende har arbeidsoppgaver med farlig gods. DSB kan nå bestemme hvor lenge arbeidsgiver må ta vare på dokumentasjonen på den opplæringen arbeidstaker har mottatt. Kravene til tilpasset opplæring i ADR er i samsvar med de kravene til opplæring som stilles i den norske internkontrollforskriften.

Kapittel 1.4 Aktørenes plikter

I kapitlet om aktørenes forpliktelser er det endringer som gjelder dokumentasjon, mottaker og lossers forpliktelser. Det aksepteres nå at avsender benytter elektronisk dokumentasjon dersom denne dokumentasjonen er tilgjengelig under transporten på samme måte som et papirdokument. Mottagers forpliktelser til å fjerne faresedler og rengjøre containere blir overført til lossere. Lossers spesielle forpliktelser oppsummeres i et eget nytt kapittel. Endringene reflekterer at både sjåfør og mottager av godset kan være involvert i lossing.

Endringene i dette kapittelet innebærer ingen nye ADR krav til en transport, men foretar en presisering av fordelingen av ansvaret for sikker gjennomføring.

Kapittel 1.6 Overgangsbestemmelser

Overgangsbestemmelsene i ADR/RID er midlertidige fravik som tillates i forbindelse med innføring av nye bestemmelser dersom disse endringene anses å kunne medføre en stor midlertidig byrde for enkelte aktører. Bestemmelsene i dette kapittel utgjør utelukkende lettelser i regelverket men dette må selvsagt ses i lys av skjerpelser gjort andre steder.

Det er tatt inn en del nye overgangsbestemmelser som gjelder ADR-kompetansebevis, klassifisering, IBC, tanker og kjøretøyer. Miljøfarlig stoff kan klassifiseres etter gamle regler fram til slutten av 2013. Det kommer en ny overgangsordning for endringene for farlig gods pakket i begrensede mengder (se endringene i kapittel 3.4). Det innføres mange overgangsordninger i forbindelse med de nye kravene til samsvarvurderinger i kapitlene 1.8.6 til 1.8.8. Merking av multimodale tanker i henhold til de nye bestemmelsene i kapittel 6 trenger ikke å påføres før neste periodiske kontroll av tanken. Konstruksjon av EXII-, EXIII-, FL-, OX- og AT-kjøretøyer som er beskrevet i kapittel 9 kan skje i henhold til ADR 2009 frem til slutten av 2012.

Kapittel 1.8 – Kontroller og støttetiltak

Kapittel 1.8 inneholder bestemmelser som gjelder ved produksjon, samsvarvurdering og periodisk kontroll av emballasje, trykkbeholdere og tanker som brukes ved transport av farlig gods. For foretak som driver periodisk kontroll er det lagt til krav om at de skal oppbevare dokumentasjon for utført periodisk kontroll minst frem til neste periodiske kontroll. For produsenter er det innført detaljerte krav som gjelder ved bruk av underleverandører. Det er også innført et krav om at dokumentasjon skal oppbevares i minst 20 år. Nytt er også at det er satt en maksimal varighet for typegodkjenninger på 10 år.

Det er lagt til et helt nytt avsnitt, 1.8.8 som gjelder ved produksjon av engangsbeholdere for gass. Avsnittet inneholder mer detaljerte krav til typegodkjenning, overvåking av produksjon og tetthetsprøving enn de som finnes i dagens kapittel 6.2.

Kapittel 1.9 Nasjonale transportrestriksjoner

Det er lagt til en referanse til veiledning for risikovurdering og det er gjort noen endringer i tunellrestriksjonene for enkelt stoffer som er klassifisert som giftige. Endringene får trolig ingen betydning for transport som foregår i Norge.

Kapittel 1.10 Sikring

For opplæring i sikring innføres de samme endringene som i kravene til tilpasset opplæring i kapittel 1.3. Det gjøres også klart at sikringsbestemmelsene i ADR anses å være oppfylt dersom en transport av radioaktivt materiale foregår i henhold til den internasjonale konvensjonen om fysisk sikring av kjernefysisk materiale og det Internasjonale Atomenergibyråets rundskriv om dette.

DEL 2 Klassifisering

Kapittel 2.1 Almennelige bestemmelser

Det foretas en presisering av fremgangsmåten for hvordan løsninger og blandinger skal klassifiseres. Endringene kan innebære at noen løsninger og blandinger vil bli tilordnet et annet UN-nummer enn de gjør etter dagens regler.

Kapittel 2.2 Spesielle bestemmelser

Det er omfattende endringer for klassifisering av stoffer som forurensrer akvatisk miljø i klasse 9 og enkelte mindre endringer for klassene 1, 2, 4.2, 5.2, 6.1, 6.2.7 og 8. Det innføres en ny klassifiseringskode for giftig brannfarlig stoff som avgir brannfarlige gasser i kontakt med vann. Det skjer en presisering av betingelsene for å klassifisere unntakskolli med radioaktivt materiale som vil gjøre det vanskeligere "å tøye" bestemmelsene.

Kriteriet for tilordning av emballasjegruppe for etsende stoffer som ikke er nevnt ved navn, endres noe. Endringene gjelder hvordan stoffets eventuelle etsende virkning på menneskers hud skal fastslås.

Avsnittet som omhandler klassifisering av stoffer som forurensrer akvatisk miljø blir helt omskrevet. Kronisk giftighet, i motsetning til akutt giftighet, vil nå bli tillagt mer vekt enn tidligere ved klassifisering. Dette vil medføre en skjerpning av transportbestemmelsene for vannforurensende stoffer som ikke brytes ned raskt.

Kapittel 2.3 – testmetoder

Under tester for brannfarlige væsker av klassene 3, 6.1 og 8, er det kommet en rekke nye standarder. Listen over hvilke metoder som kan benyttes for å bestemme en væskes flammepunkt skrives om og utvides med mange nasjonale standarder. Det er lagt til et nytt avsnitt om bestemmelse av begynnende kokepunkt og listet opp en del standarder som kan benyttes for å fastslå dette.

DEL 3 Liste over farlig gods, spesielle bestemmelser og unntak

Kapittel 3.1 Generelt

I kapittel 3.1.2 som angir metoden for å tilordne riktig varenavn til et stoff er det foretatt endringer i bestemmelsene som gjelder for løsninger og blandinger. Dette har sammenheng med endringene som er foretatt i kapittel 2.1 om klassifisering av disse stoffene.

Kapittel 3.2 Liste over farlig gods (hovedtabellen)

Tabell A er en viktig del av ADR. Denne tabellen utgjør mer enn 250 sider og inneholder alle farlige stoffer listet opp etter det nummer de er tilordnet av FN i stigende rekkefølge. Her finner man henvisning til alle særskilte bestemmelser for varen/stoffet. Som i 2009 er det i 2011 tusenvis av endringer i tabellen.

Alle kodene for begrensede mengder i kolonne 7a skal erstattes med de faktiske mengder som tillates. Disse mengdene er hentet fra FNs anbefalinger bortsett fra for de stoffene som ikke er tillatt å transportere eller ikke er underlagt ADR og RID. Dette anses å gjøre bestemmelsene enklere.

En rekke eksplosiver som er klassifisert med lav faregrad (1.4.S) underlegges den nye spesielle bestemmelsen 347 (se kapittel 3.3). Kriteriet for å bli klassifisert som 1.4.S, er at eksplosivene ikke utgjør noen nevneverdig fare på utsiden av sin egen forpakning, de kan derfor transporteres under lempelige betingelser. Man har hatt mistanke om at noen av eksplosivene dette gjelder har vært feilklassifisert og disse blir ved de nye bestemmelsene underlagt en test som skal avsløre dette. Dette vil blant annet gjelde de rettede ladningene som har vært brukt i verktøy som anvendes til viktige operasjoner i offshorevirksomhet. Disse har vært importert til Norge som eksplosiver med laveste faregrad. Etter at ladningene har blitt montert i verktøy ved landbasert virksomhet har gjenstandene blitt tilordnet en langt høyere faregrad for transport ut på sokkelen. Denne delen av transporten vil derfor ikke bli berørt av endringen. Innskjerpingen er tilsiktet da forsøk har vist at disse ladningene har hatt en kraftig virkning på utsiden av emballasjen og derfor utgjort en ikke ubetydelig fare ved utilsiktet initiering. Endringene er allerede innført i luftfarten.

Direkte og indirekte innføres mange skjerpelser for faste stoffer og væsker som er giftige ved innåndning. Dette vil blant annet gjelde mange svært giftige og middels giftige stoffer i klasse 6.1, men også for enkelte stoffer som tidligere har vært klassifisert i klasse 3 og 8. Blant annet settes koden for begrensede og unntatte mengder til 0, som medfører at det ikke lenger vil være mulig å transportere disse stoffene som begrensede eller unntatte mengder. De blir også underlagt strengere bestemmelser for tanker og emballasje.

Det kommer 7 nye oppføringer i klasse 6.1 hovedtabellen for andre stoffer som er giftige ved innåndning. I tillegg overføres det en rekke stoffer fra andre klasser som tidligere har hatt andre egenskaper som sin primærfare. For disse stoffene anses nå giftigheten ved innåndning å utgjøre hovedfaren og bestemmelsene for transport endres i tråd med dette.

Skjerpelsene som gjelder stoffer som er giftige ved innåndning, vil etter det DSB kjenner til kun berøre stoffer som det transporteres lite av i Norge.

Alle litium ion batterier tilordnes en bestemmelse om at de skal være merket med sin ytelse i kWh.

Flasker med komprimert luft til åndedrettsutstyr blir tilordnet en ny bestemmelse som sier at de ikke trenger å tilfredsstille konstruksjonskravene i ADR dersom de er konstruert i henhold til relevante EU direktiver og blir kontrollert i henhold til ADR.

Gassflasker med komprimert nitrogen under ett visst trykk kan nå på visse betingelser unntas fra bestemmelsene.

Råolje med høyt innhold av hydrogensulfid skal heretter klassifiseres under en ny oppføring, UN 3494.

Brannfarlig antibankemiddel for motordrivstoff fjernes fra UN 1649 og får en ny oppføring, UN 3483.

Nedkjølt flytende nitrogen underlegges to nye spesielle bestemmelser som gjør at enkelte typer beholdere uten overtrykk (såkalte åpne beholdere) fritas helt fra ADR. Dette unntaket vil blant annet omfatte de beholdere som veterinærene bruker til å oppbevare sæd til inseminasjon på dyr, men disse er allerede unntatt etter spesiell bestemmelse 593.

Varenavnet på UN 1999, Tjære, endres noe for å presisere at denne oppføringen ikke benyttes for viskøs asfalt og bitumen.

Forbrenningsmotorer eller kjøretøyer med slike motorer dekkes av UN 3166 og er ikke underlagt ADR/RID bestemmelsene. Varenavnet i denne oppføringen utvides slik at den også omfatter brenselcellemotorer og kjøretøyer drevet av slike. Disse vil altså ikke bli underlagt ADR/RID bestemmelsene selv om brenselet som benyttes i motorene er klassifisert som farlig gods.

Det kommer en rekke endringer som vil gjelde for kalsiumhypokloritt med blant annet nye oppføringer og endrede spesielle bestemmelser.

Nye oppføringer

I tillegg til nye oppføringer allerede nevnt kommer det en ny oppføring i tabellen for røyksvakt krutt med lav faregrad, 1.4C. Kalsiumhypokloritt som er etsende som tileggsrisiko skilles ut med 4 nye oppføringer. Jod får nå sin egen oppføring.

Liste over nye oppføringer (UN nr) som er tatt inn i tabell A hovedtabellen og den alfabetiske listen i tabell B med tilhørende klasse, klassifiseringskode og emballasjegruppe i parentes:

UN 0509 KRUTT, RØYKSVAKT (1, 1.4C)

UN 1471 LITIUMHYPOKLORITT, TØRR eller LITIUMHYPOKLORITT BLANDING (5.1, O2, III)

UN 3482 ALKALIMETALLDISPERSJON, BRANNFARLIG eller JORDALKALIMETALLDISPERSJON, BRANNFARLIG (4.3, WF1, I)

UN 3483 ANTIBANKEMIDDEL FOR MOTORDRIVSTOFF, BRANNFARLIG (6.1, TF1, I)

UN 3484 HYDRAZIN, VANNLØSNING, BRANNFARLIG med mer enn 37 masseprosent hydrazin (8, CFT, I)

UN 3485 KALSIMUMHYPOKLORITT, TØRR, ETSENDE eller KALSIMUMHYPOKLORITT BLANDING, TØRR, ETSENDE med mer enn 39 % tilgjengelig klor (8,8 % tilgjengelig oksygen) (5.1, OC2, II)

UN 3486 KALSIMUMHYPOKLORITT BLANDING, TØRR, ETSENDE med mer enn 10 % men ikke mer enn 39 % tilgjengelig klor (5.1, OC2, III)

UN 3487 KALSIMUMHYPOKLORITT, HYDRATISERT, ETSENDE eller KALSIMUMHYPOKLORITT, HYDRATISERT BLANDING, ETSENDE med ikke mindre enn 5,5 % men ikke mer enn 16 % vann (5.1, OC2, II)

UN 3487 KALSIMUMHYPOKLORITT, HYDRATISERT, ETSENDE eller KALSIMUMHYPOKLORITT, HYDRATISERT BLANDING, ETSENDE med ikke mindre enn 5,5 % men ikke mer enn 16 % vann (5.1, OC2, III)

UN 3488 GIFTIG VED INNÅNDNING VÆSKE, BRANNFARLIG, ETSENDE, N.O.S. med en innåndningsgiftighet mindre eller lik 200ml/m³ og mettet dampkonsentrasjon større eller lik 500 LC50 (6.1, TFC, I)

UN 3489 GIFTIG VED INNÅNDNING VÆSKE, BRANNFARLIG, ETSENDE, N.O.S. med en innåndningsgiftighet mindre eller lik 1000ml/m³ og mettet dampkonsentrasjon større eller lik 10 LC50 (6.1, TFC, I)

UN 3490 GIFTIG VED INNÅNDNING VÆSKE, REAGERER MED VANN, BRANNFARLIG, N.O.S. med en innåndningsgiftighet mindre eller lik 200ml/m³ og mettet dampkonsentrasjon større eller lik 500 LC50 (6.1, TFW, I)

UN 3491 GIFTIG VED INNÅNDNING VÆSKE, REAGERER MED VANN, BRANNFARLIG, N.O.S. med en innåndningsgiftighet mindre eller lik 1000ml/m³ og mettet dampkonsentrasjon større eller lik 10 LC50 (6.1, TFW, I)

UN 3492 GIFTIG VED INNÅNDNING VÆSKE, ETSENDE, BRANNFARLIG, N.O.S. med en innåndningsgiftighet mindre eller lik 200ml/m³ og mettet dampkonsentrasjon større eller lik 500 LC50 (6.1, TFC, I)

UN 3493 GIFTIG VED INNÅNDNING VÆSKE, ETSENDE, BRANNFARLIG, N.O.S. med en innåndningsgiftighet mindre eller lik 1000ml/m³ og mettet dampkonsentrasjon større eller lik 10 LC50 (6.1, TFC, I)

UN 3494 PETROLEUM SUR RÅOLJE, BRANNFARLIG, GIFTIG (3, FT1, I)

UN 3494 PETROLEUM SUR RÅOLJE, BRANNFARLIG, GIFTIG (3, FT1, II)

UN 3494 PETROLEUM SUR RÅOLJE, BRANNFARLIG, GIFTIG (3, FT1, III)

UN 3495 JOD (8,CT2,III)

UN 3496 Batterier nikkell-metallhydrid (9, M11, ikke underlagt ADR)

Kapittel 3.3 Spesielle bestemmelser

Det skjer endringer i følgende spesielle bestemmelser:

172 Det legges til en henvisning til et nytt avsnitt i kapittel 4.1 som omhandler emballering av radioaktivt materiale med tileggsrisiko.

- 188** Denne bestemmelsen gjelder litiumbatterier. Det innføres unntak fra bestemmelsene om merking for knappeceller installert i utstyr (som for eksempel kretskort). Disse ble utilsiktet omfattet av 2009 regelverket og det måtte inngås multinasjonale avtaler innenfor både ADR og RID for å unnta disse.
- 198** Gjelder nitrocelluloseløsninger med konsentrasjon under 20 %. Parfymeprodukter legges til på listen over mulige klassifiseringer for slike løsninger.
- 219** Gjelder genmodifiserte organismer i klasse 9. Disse unntas nå fra alle andre bestemmelser dersom emballeringsbestemmelse P904 følges. Dette vil ikke gjelde for giftige eller smittefarlige genmodifiserte organismer.
- 290** Gjelder klassifisering av kolli med radioaktivt materiale hvor radioaktiviteten ikke vil utgjøre hovedfaren. Bestemmelsen presiseres, og det gjøres klart at slike kolli ikke kan transporteres som begrensede mengder eller unntas etter andre spesielle bestemmelser.
- 292** Gjelder komprimert luft. Bestemmelsen slettes og erstattes av en bestemmelse i kapittel 2.
- 302** Gjelder cargotransportenheter behandlet med bekjempningsmiddel. Definisjonen av enhet fjernes herfra og blir erstattet av den nye definisjonen av cargotransportenheter i kapittel 1.2.
- 304** Denne bestemmelsen ga tidligere unntak fra bestemmelsene for en rekke tørrbatterier. Dette unntaket begrenses nå til batterier med tørr kaliumhydroksid som aktiveres med vann før bruk.
- 313** Slettes som en konsekvens av de nye oppføringene for kalsiumhypokloritt i hovedtabellen.
- 342** Ny. Gjelder for etylenoksid som unntatte mengder med indre emballasje av glass.
- 343** Ny. Gjelder den nye oppføringen av sur råolje, **UN3494**. **344** Ny. Kun en henvisning til bestemmelsene om mindre gassbeholdere i kapittel 6.2.6. Vil gjelde for alle oppføringer av aerosolbeholdere og andre små engangsbeholdere for gass.
- 345-346** Nye. Gir betingelser for å unnta åpne beholdere med nedkjølt flytende nitrogen fra bestemmelsene (se også kapittel 3.2).
- 347** Ny bestemmelse som viser til den nye prøven 6d i testserie 6 i FNs Testmanual for eksplosiver med lav faregrad.
- 348** Ny bestemmelse om merking på litium ion batterier. Vil angå produsenter av slike batterier.
- 349** Erstatte og utvider spesiell bestemmelse **589** med en presisering angående **UN 1791**. Gjelder for **UN 3212** og er også en del av endringene som gjøres for kalsiumhypokloritt.
- 350-353** Nye bestemmelser om forbud mot visse ammoniumsalter som erstatter SP 604-606 og SP 608.
- 354** Ny bestemmelse som hektes på en rekke stoffer og opplyser om at de er giftige ved innåndning.
- 355** Ny bestemmelse som gjelder for flasker med komprimert oksygen. Bestemmelsen tillater at nødutstyr kan inneholde små mengder eksplosiver i en aktiveringsmekanisme uten at klassifiseringen endres.
- 356** Ny bestemmelse som gjelder metallhydrid lagringssystemer installert i transportmidler eller deler av slike. Opplysninger om at disse er godkjent av vedkommende myndighet i tilvirkningslandet skal følge med transporten.
- 357** Ny bestemmelse som angir kriteriet for at råolje skal klassifiseres som sur og giftig, **UN 3494**.
- 503** Denne henvisningen gjelder ikke lenger for gult fosfor.
- 559** Slettes og erstattes av spesiell bestemmelse **349**. En del av endringene som gjøres for kalsiumhypokloritt.
- 589** Slettes. En del av endringene som gjøres for kalsiumhypokloritt.
- 604-606, 608** Slettes. Forbudet mot transport av visse ammoniumsalter flyttes til **SP 350-353**.
- 645** Gjelder godkjenning av klassifisering av fyrverkeri. Ny bestemmelse innføres om at vedkommende myndighet skal utstede sertifikater som bekrefter klassifiseringen av fyrverkeri. Dette er ikke tidligere praktisert i Norge og det vil medføre en betydelig arbeidsmengde for vedkommende myndighet. Det pålegger søker å fremskaffe nødvendig dokumentasjon. Det er ingen overgangsordning på denne bestemmelsen så alt fyrverkeri i Norge som transporteres må ha disse sertifikatene fra 1. juli 2011.

649 Slettes. Anga en metode for å bestemme begynnende kokepunkt for råolje og andre petroleumsprodukter. Metoder for dette er nå beskrevet i kapittel 2.3.

653 Denne bestemmelsen har tidligere inneholdt betingelsene for at mindre beholdere med karbondioksid skal være unntatt fra bestemmelsene. Denne bestemmelsen vil nå også gjelde for nitrogen. Kriteriet for maksimum kapasitet i volum på beholderen fjernes, og det legges til ett nytt kriterium for maksimalt prøvetrykk.

655 Ny bestemmelse som angir betingelsene for at flasker med komprimert luft til bruk i pustestyr kan unntas fra de øvrige bestemmelsene i ADR/RID

656 Ny bestemmelse som gjelder litiumbatterier. Tillater transport av batterier installert i utstyr som er aktivert med hensikt under transport dersom dette ikke utvikler farlig varme. Det tillates at litium ion batterier som er produsert før 2009 transporteres uten å være merket med sin kWh.

De spesielle bestemmelsene i ADR/RID som stammer fra FNs anbefalinger om transport av farlig gods er reservert for nummer under 400. Når bestemmelser med nummer over **500** slettes og erstattes av spesielle bestemmelse med siffer som begynner på 3, skyldes dette vanligvis at bestemmelser som hittil bare har angått ADR/RID, er innført i FNs anbefalinger.

Kapittel 3.4 Begrensede mengder

Bestemmelsene om begrensede mengder har gjort det mulig for emballert farlig gods med begrenset risiko å bli transportert under forenklede bestemmelser. Dersom visse krav til emballering var oppfylt og de øvrige bestemmelsene i dette kapitlet var fulgt, så ble ikke godset underlagt andre ADR/RID bestemmelser.

Bestemmelsene har særlig vært benyttet for transport av produkter for detaljomsetning til vanlige konsumenter, som for eksempel spylevæske, kondensfjerner, maling og kaustisk soda.

Hele teksten er nå revidert og det er innført nye merker for kolli og kjøretøy. For begrensede mengder som skal transporteres med fly innføres et eget merke, og det gjøres klart at det for slikt gods er tilstrekkelig at ICAO regleverket blir fulgt. For begrensede mengder som ikke skal transporteres med fly innføres det en lang liste over ADR krav man ikke er unntatt fra. Dette gjelder blant annet kravene til tilpasset opplæring, hovedaktørenes forpliktelser, myndighetskontroll, uhellsrapportering, nasjonale transportrestriksjoner, klassifisering, overpakninger, tom ikke rengjort emballasje, orienteringspiler samt generelle krav til containere, kjøretøyer og håndtering. Bestemmelsene om merking av kolli og kjøretøy med begrensede mengder ble revidert også i ADR 2009 og overgangsordningen i forbindelse med denne endringen gjelder fram til slutten av 2010. Fra 1. januar 2011 gjelder følgende overgangsordning: Bestemmelsene om farlig gods pakket i begrensede mengder i ADR/RID 2009 kan benyttes fram til 1. juli 2015. Selv om man benytter seg av denne overgangsordningen kan man imidlertid velge å ta i bruk de nye merkene for kolli og kjøretøy som innføres fra 1.1.2011.

Innføringen av de nye bestemmelsene for begrensede mengder vil medføre at transportaktørene og kontrollpersonell mellom 2011 og 2015 vil måtte forholde seg til tre forskjellige ordninger for begrensede mengder som alle er gyldige, med to forskjellige merker på kjøretøy og tre forskjellige merker på kolli. Transport av kolli og kjøretøy med "ny" merking kan allikevel skje etter "de gamle" bestemmelsene.

Kravene om merking av kjøretøy med begrensede mengder over en viss vektgrense har tidligere blitt kritisert av norske virksomheter som transporterer samlast, emballert gods som har flere avsendere og mottagere, på grunn av at det er vanskelig å forholde seg til bestemmelser som er basert på vekten av gods, når avsender ikke er pliktig å oppgi forsendelsen som farlig gods.

Når overgangsordningen for begrensede mengder opphører i 2015, vil mange norske avsendere og transportører som tidligere ikke har noen erfaringer med ADR og RID, underlegges mange av disse bestemmelsene.

Skjerpelsene i bestemmelsene i 2009 og 2011 har hatt som hensikt å redusere risikoen for transportenheter som er lastet med store mengder farlig gods emballert som begrensede mengder.

Kapittel 3.5 Unntatte mengder

Illustrasjonen av merket for unntatte mengder endres, ingen bestemmelser endres.

DEL 4 Bestemmelser om bruk av emballasje, tanker m.m.

Kapittel 4.1 Bruk av emballasje

Spesiell bestemmelse PP48 i emballeringsbestemmelse P114(b) endres slik at røyksvakt krutt i fareklasse 1.4 ikke kan transporteres i beholdere av metall.

Emballeringsbestemmelse P200 er en omfattende samlebestemmelse som gjelder trykkbeholdere. Her skjer det en rekke endringer:

- I bestemmelsen for trykkbeholdere med giftig innhold skjer det en presisering av kravene til ventilen med blant annet henvisning til en internasjonal standard.

- Det skjer en endring av ordlyden i spesiell bestemmelse c) og ra) som trolig ikke har praktisk betydning
- Spesiell bestemmelse v), som angir betingelser for å utvide kontrollintervallet til 15 år endres og sveisede stålsylindere for butan, propan og andre flytende gasser med hydrokarboner tas ut fra denne bestemmelse og flyttes til nytt avsnitt;
- 12), hvor det kommer nye og omfattende betingelser for å gi disse gassene et periodisk kontrollintervall på 15 år.

Emballeringsbestemmelse P203 som gjelder beholdere for nedkjølt flytende gasser skrives helt om. For lukkede beholdere skjer det ingen store endringer, men for åpne beholdere blir det nå presisert hvilke stoffer som tillates å transporteres samt innført en øvre grense på slike beholdere på 450 liter. Endringene vil medføre at transport av flytende oksygen i åpne beholdere blir forbudt.

Det innføres en ny emballeringsbestemmelse, P205, for hydrogen i metallhybrid lagringssystem. Denne bestemmelsen referer på viktige punkter til den internasjonale standarden for dette systemet, ISO 16111:2

I emballeringsbestemmelse P620 som gjelder for svært smittefarlige stoffer kommer det en ny betingelse som tillater at stoffet blir emballert sammen med små mengder annet farlig gods uten å underlegges endrede bestemmelser, dersom dette er hensiktsmessig.

I emballeringsbestemmelse P621 åpnes det nå for at smittefarlig avfall kan emballeres i enkelte typer emballasje som er gått ut på dato.

I emballeringsbestemmelse P901 åpnes det nå for at kjemiset/førstehjelpsett kan inneholde tørris til nedkjøling.

Emballeringsbestemmelse P904 som gjelder genmodifiserte organismer skrives om og det innføres et nytt merke for denne emballasjen. Dette er den eneste bestemmelsen som må oppfylles ved transport av slike organismer.

For emballeringsbestemmelse IBC04 skjer det endringer i hvilke IBCer som kan benyttes.

For emballeringsbestemmelse IBC05 skjer det endringer i hvilke IBCer som kan benyttes.

For emballeringsbestemmelse IBC06 skjer det endringer i hvilke IBCer som kan benyttes og det innføres en henvisning til en begrensning som er gitt for fast stoff som kan bli flytende.

For emballeringsbestemmelse IBC07 skjer det endringer i hvilke IBCer som kan benyttes og det innføres en henvisning til en begrensning som er gitt for fast stoff som kan bli flytende. Det innføres også en bestemmelse om IBCer av tre skal være tette i sømmene.

For emballeringsbestemmelse IBC08 innføres det en henvisning til en begrensning som er gitt for fast stoff som kan bli flytende og spesiell bestemmelse B13, som angir stoffer som ikke er tillatt under IMDG koden utvides.

I emballeringsbestemmelse IBC520, som kun gjelder for organiske peroksid, tilføres det en ny IBC som er tillatt for transport av peroksydeddiksyre.

I emballeringsbestemmelse IBC620 åpnes det for at IBCer som er gått ut på dato, kan brukes til transport av smittefarlig avfall.

De generelle kravene til eksplosivemballasje forenkles noe.

Det innføres ett nytt krav om at eierne av trykkbeholdere for gass skal kunne levere fra seg dokumentasjon på at beholderne er i samsvar med bestemmelsene på oppfordring fra vedkommende myndighet. Informasjonen skal være på et språk som vedkommende myndighet forstår. Eierne skal samarbeide med myndighetene for å rette opp eventuelle feil. Denne bestemmelsen blir særlig aktuell i de tilfeller hvor trykkbeholdere er konstruert, godkjent eller kontrollert i andre land enn der hvor de er i bruk. Dette kan bli aktuelt i Norge. ISO standarden for hydrogen i metallhydrid legges til på listen over standarder som ansees å oppfylle kravene til trykkbeholdere. De generelle kravene til emballering av organiske peroksid og selvreaktive stoffer forenkles noe. Det tilføyes at IBCer skal tilfredstille kravene for emballasjegruppe 2.

Radioaktive stoffer med tilleggsrisiko skal emballeres i emballasje som er forenlig med tilleggsrisikoen.

Kapittel 4.2 Bruk av multimodale tanker og FN godkjente multielement gasscontainere

I tabellen over de vanligste multimodale tankene innføres det en ny fotnote som sier at bunnåpning er tillatt ved transport av fast stoff ved normal temperatur selv om bunnåpninger ikke er tillatt i tabellen for vedkommende tank.

For tanker for organiske metallforbindelser i klasse 4.2 og 4.3, innføres det en ny spesiell bestemmelse, TP36, som tillater bruk av smelteelementer i dampområdet på tankene.

Ny spesiell bestemmelse, TP37, innføres for en lang rekke stoffer som er giftig ved innåndning. Denne bestemmelsen gir en overgangsordning for tankkoden for disse stoffene fram til 31.12.2016.

Kapittel 4.3 Bruk av faste tanker og løstanker

Her er det kun to mindre endringer som er en konsekvens av endringer gjort i hovedtabellen.

Del 5 Klargjøring for forsendelse

Kapittel 5.1 Alminnelige bestemmelse

Bestemmelsene om merking og dokumentasjon for av radioaktive unntakskolli forenkles. De spesielle bestemmelsene for dette samles i et nytt avsnitt, hvor reglene for merking av kolli angis og det kommer en bestemmelse om at det er tilstrekkelig at FN nummer samt navn og adresse på avsender og mottager er ført inn i et ordinært transportdokument. Det kreves altså ikke farlig gods transportdokument for radioaktive unntakskolli.

Kapittel 5.2 Merking og faresedler på kolli

Når det gjelder kravene til merking av kolli med vannforurensende stoffer innføres det en presisering av unntaket fra bestemmelsen. Presiseringen medfører at bruk av overpakninger eller annen ekstra ytteremballasje ikke lenger vil utløse krav til merking i tilfeller hvor kolliet i utgangspunktet ikke hadde behøvd å være merket. Orienteringspiler kan nå sløyfes for sammensatt emballasje som inneholder hermetisk lukkede inneremballasjer med mindre enn 500 ml.

Kapittel 5.3 Faresedler og merking på kjøretøy/vogner, tanker og containere.

Det innføres et nytt farenummer, X668, for meget giftig stoff, etsende, som reagerer farlig med vann. Dette tilordnes for en del stoffer som er giftige ved innåndning.

Kapittel 5.4 Dokumentasjon (Transportdokument)

Det presiseres at man ikke trenger å oppgi hver inneremballasje i en sammensatt emballasje i transportdokumentet

Transportdokument for tomt, ikke rengjort utstyr, som inneholder rester av farlig gods, skal nå inneholde fullstendige opplysninger om siste innhold med unntak av mengde.

Dersom det farlige godset, uansett klasse, tilfredsstillter kriteriet for å bli klassifisert som vannforurensede, skal det anføres "MILJØFARLIG" i transportdokumentet for godset. det aksepteres dog at man isteden følger IMDG-kodens regler for dette dersom transporten også foregår på sjø. Hittil er det kun IMD-koden som har hatt krav om ekstra opplysning om vannforurensende stoff i transportdokumentet. Alt farlig gods må derfor nå vurderes med tanke på om det er vannforurensende i henhold til bestemmelsene i kapittel 2.2. Opplysningen trenger ikke å innføres i transportdokumentet for stoffer som allerede har "miljøfarlig" i sitt varenavn samt for kolli under 5 liter eller 5 kg.

Det innføres en bestemmelse om at det i transportdokumentet for fyrverkeri skal henvises til et bevis utstedt av vedkommende myndighet som bekrefter transportklassifiseringen. Denne endringen er omtalt for kapittel 3.3, SP 645.

Overskriften om bestemmelsen om containerstuingssertifikat for en landtransport som skjer før sjøtransport endres for å reflektere at disse bestemmelsene også gjelder for lasting av kjøretøyer ved slik transport.

Etter endringene i 2009 ble alle skriftlige instruksjoner for kjøretøymannskapene angående nødssituasjoner samlet i ett dokument. Disse instruksjonene blir som regel oppbevart fast i kjøretøyer som regelmessig transporterer farlig gods. Det skjer en lang rekke mindre endringer i de skriftlige instruksjonene slik at alle må byttes ut. Den enkle måten å skaffe seg disse instruksjonene på for transportørene er ved hjelp av internett og en fargeskriver. De er tilgjengelig på alle relevante språk fra FNs hjemmeside.

Jernbanen får nå sine egne skriftlige instruksjoner. Det vil være jernbanetransportselskapets oppgave å sørge for at de er tilgjengelig for lokomotivføreren.

Det kommer en ny paragraf om oppbevaring av transportdokumenter Både transportør og avsender pålegges å oppbevare transportdokumentet i minimum 3 måneder. Lagringen kan skje elektronisk dersom dokumentene kan reproduseres ved utskrift.

Kapittel 5.5 Spesielle bestemmelser

Dette kapitlet gjelder nå cargotransportenheter som er desinfisert med gass. Avsnittet utvides og det listes opp alle bestemmelser som gjelder for disse transportenhetene. Til gjengjeld blir de unntatt fra alle bestemmelser dersom de ikke er lastet med farlig gods.

DEL 6 Bestemmelser om konstruksjon av emballasje, tanker m.m.

Kapittel 6.1 Konstruksjon av emballasje

Det inn føres en ny generell bestemmelse om at eventuell utsvetting fra emballasje ikke skal kunne utgjøre en fare under normale transportforhold.

Kapittel 6.2 Konstruksjon av trykkbeholde

Det innføres bestemmelser om konstruksjon, prøving og merking av metallhydrid lagringssystemer inkludert referanser til internasjonale standarder.

For ultralydundersøkelser innføres det referanse til internasjonale standarder.

Tre nye standarder legges til på listen over standarder som skal følges ved konstruksjon av FN godkjente gassflasker. Dette gjelder standarder for ståflasker med begrenset trykk og for flasker av aluminiumslegeringer.

Det presiseres at for flaskebatterier (ikke multielement gasscontainere) gjelder kravene for merking for hver enkelt flaske i batteriet.

Beskrivelsen av standarder for trykkbeholdere som ikke er FN godkjente er nå utfyllende, det vil si at andre trykkbeholdere ikke er tillatt med mindre de omfattes av unntak som omtales spesifikt i dette kapitlet. Tabellen over tillatte standarder for konstruksjon og ventiler er endret. En kolonne vil angi tidspunkt for førstegangs typegodkjenning og fornying etter vedkommende standard. de fleste standarder som er oppført vil fortsatt gjelde inntil videre men for en rekke standarder skal typegodkjenninger ikke gis eller fornyes etter 2010. det kommer også en ny kolonne som angir siste dato for tilbaketrekking av eksisterende godkjenninger. Alle godkjenninger som er gitt etter standardene EN 1442:1998 + AC 1999 og EN 12807:2001 skal være trukket tilbake før 31.12.2012. Dette er standarder for transportable LPG beholdere. Hvis vedkommende myndighet typegodkjenner trykkbeholdere som ikke følger standardene i tabellen, skal prosedyren for periodisk kontroll angis i godkjenningen. Nye standarder som vil bli en del av ADR senere kan benyttes uten å varsle sekretariatet i UNECE.

Unntaket fra kravene til tetthetsprøving som gjelder for små sterile beholdere til medisinsk bruk blir omskrevet.

Kapittel 6.3 Konstruksjon av emballasje for svært smittefarlige stoffer

Enkelte endringer. Det er lite forbruk og ingen produksjon av slike emballasjer i Norge.

Kapittel 6.4 Kolli som radioaktivt materiale.

I kravene til containere som benyttes til IP-2 og IP-3 kolli, oppdateres referansen til ISO standarden til å inkludere oppdateringer.

Når det gjelder emballering av uranheksafluorid vil bestemmelsen nå referere til ISO standarden for dette fra 2005 og ikke fra 1993.

Kapittel 6.5 Konstruksjon av mellomstore bulkcontainere

Det skjer endringer i kravene til merking av kompositt IBCer. For nye kompositt IBCer skjer det endringer i kravene til merking av innerbeholderen. FN emballasjemerke skal ikke påføres slike beholdere. Et nytt avsnitt innføres med bestemmelser om merking av rekondisjonerte kompositt IBCer.

Kapittel 6.6 Konstruksjon av storemballasje

Rekondisjonert emballasje skal tilfredsstillende de samme kravene som ny emballasje. Betingelsene for fallprøve for storemballasje skrives noe om.

Kapittel 6.7 Konstruksjon av multimodale tan

Kravene til smeltesikringer på multimodale tanker lempes noe. Minimumstemperaturen senkes til 100 C°. Se også TP36 i omtalen av kapittel 4.2.

Bestemmelsene om merking som skal påføres tanken endres for alle multimodale tanker og UN-MEGCer. Symbolet for FN-godkjent emballasje skal heretter påføres slikt utstyr som blir godkjent.

Kapittel 6.8 Konstruksjon av tankkjøretøyer/vogner, tankcontainere m.m.

Det kommer krav om at flammefeller, dersom de benyttes, skal monteres så nær tankskallet som mulig, og på tanker som er oppdelt i flere rom skal hvert tankrom ha denne beskyttelsen.

Det kommer en ny paragraf som beskriver prosedyren for typegodkjenning av tanker som ikke er underlagt kravene om samsvarsvurderinger i henhold til kapittel 1.8. Slike typegodkjenninger kan gis for maksimalt 10 år men skal

trekkes tilbake av vedkommende myndighet dersom de kommer i strid med utviklingen av tekniske bestemmelser i ADR. Tankene kan imidlertid fortsatt benyttes dersom de er tilfredsstillende kravene i ADR. Dersom dette er tilfelle kan de kun benyttes om de omfattes av en overgangsbestemmelse.

Beskrivelsen av standarder for konstruksjon av tanker er nå utfyllende, det vil si at andre standarder ikke er tillatt med mindre de omfattes av unntak som omtales spesifikt i dette kapittelet. En kolonne vil angi tidspunkt for førstegangs typegodkjenning og fornying etter vedkommende standard. De fleste standarder som er oppført vil fortsatt gjelde inntil videre, men for en rekke standarder skal typegodkjenninger ikke fornyes etter 2010. Det kommer også en ny kolonne som angir siste dato for tilbaketrekking av eksisterende godkjenninger. Nye standarder som vil bli en del av ADR senere, kan benyttes uten å varsle sekretariatet i UNECE.

Bestemmelsene om intern stoppventil er endret slik at den åpner for en ny løsning for ikke-giftige brennbare gasser. Bestemmelsen for konstruksjon av multielement gasscontainere (MEGCer) i henhold til standard er skrevet om og får samme innhold og struktur som den som er nevnt under konstruksjon av tanker og trykkbeholdere i henhold til standarder. Disse endringene vil imidlertid kun innebære en videreføring av 2009 bestemmelsene for dette utstyret. Hvis vedkommende myndighet typegodkjenner MEGGCer som følger standardene i tabellen så skal prosedyren for periodisk kontroll angis i godkjenningen. Nye standarder som vil bli en del av ADR senere kan benyttes uten å varsle sekretariatet i UNECE.

Ny bestemmelse som gjelder tanker for vannfri ammoniakk: Dersom merking som viser at tanken kan benyttes til å transportere dette stoffet blir fjernet, skal en magnetisk pulverprøve utføres, og opplysninger skal innføres i tankloggen.

DEL 7 Bestemmelser om transport, lasting, lossing og håndtering.

Kapittel 7.1 Alminnelige bestemmelser

Henvisningen til tekniske bestemmelser for konstruksjon av containere som er gitt av UIC (jernbaneunionen) oppdateres til nyere versjoner av disse tekniske bestemmelsene.

DEL 8 Bestemmelser om kjøretøyenes mannskaper og utstyr

Kapittel 8.1 Alminnelige bestemmelser

Håndslukkeapparatene for kjøretøyets mannskap må nå tilfredsstillende en nyere versjon av standarden EN 3 enn tidligere.

Oppsamlingsbeholderen som skal medbringes i transportenheten trenger ikke lenger å være utført i plast.

Kapittel 8.2 Opplæring av kjøretøymannskaper

I kapittel 8.2 som omhandler opplæring av ADR sjåfører, er det vesentlige endringer samt en rekke omformuleringen i teksten Sikkerhetsopplæring (security) er nå innført som et obligatorisk emne ved opplæringen. Det er kommet til en ny bestemmelse som gjør det mulig å fornye ADR beviset før det er gått 4 år, men da vil det gjelde fra dato for bestått prøve. Det er tatt inn en ny bestemmelse som sier at oppfriskningskurs skal være minst like lenge som halve tiden av førstegangskurs. Det er også tatt inn en bestemmelse om minimums tid som skal settes av for eksamen, henholdsvis 45 minutter for førstegangseksamen og 30 minutter for oppfriskningseksamen. Det er også kommet inn en ny mal for hvordan et ADR kompetansebevis skal se ut. Den nymalen må tas i bruk før 1. januar 2013. De gamle ADR kompetansebevis vil likevel være gyldige til den utløpsdato som er anført på kompetansebeviset.

DEL 9 Bygging og godkjenning av kjøretøyer

Kapittel 9.2 Bestemmelser om basiskjøretøyer utførelse

Alle henvisninger i tabellen over tekniske spesifikasjoner som henviser til EU direktiver om bremses er fjernet da disse forutsettes å være innført før 2011, samt at de også er fullt ut referert til andre steder i teksten.

En av de to ISO standardene som er oppført for utførelse av tilhengerkoblinger byttes ut med en nyere ISO standard. Bruken av disse standardene blir obligatorisk der hvor det er relevant.

Kapittel 1 - Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot uhell, ulykker og uønskede til-siktede hendelser ved landtransport av farlig gods.

§ 2. Virkeområde

Forskriften regulerer forberedelse til, gjennomføring og avslutning av enhver landtransport av farlig gods, herunder forflytting til eller fra en annen transportmåte, samt krav til kontroll- og opplæringsordninger.

ADR og RID er en integrert del av denne forskriften.

ADR og RID gjelder likevel ikke for:

- a) *transport av farlig gods som i sin helhet foregår innenfor et lukket område*
- b) *transport av farlig gods på mobile maskiner dersom det farlige godset brukes av den mobile maskinen*
- c) *militær transport av eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1*
- d) *politiets transport av farlig gods ved kontroll og annen myndighetsutøvelse*
- e) *tollvesenets transport av farlig gods ved kontroll og annen myndighetsutøvelse.*

§ 3. Definisjoner

I forskriften skal følgende forstås slik:

ADR - den til enhver tid gjeldende utgave av den europeiske avtale om internasjonal veitransport av farlig gods, inngått 30. september 1957, med bilag A og B.

Farlig gods - gods klassifisert som farlig i henhold til ADR/RID, og som inndeles i følgende klasser:

Klasse 1	Eksplosive stoffer og gjenstander
Klasse 2	Gasser
Klasse 3	Brannfarlige væsker
Klasse 4.1	Brannfarlige, faste stoffer, selvreaktive stoffer og faste eksplosivstoffer som er gjort ufølsomme
Klasse 4.2	Selvantennende stoffer
Klasse 4.3	Stoffer som utvikler brennbare gasser i kontakt med vann
Klasse 5.1	Oksiderende stoffer
Klasse 5.2	Organiske peroksider
Klasse 6.1	Giftige stoffer
Klasse 6.2	Infeksjonsfremmende stoffer
Klasse 7	Radioaktivt materiale
Klasse 8	Etsende stoffer
Klasse 9	Forskjellige farlige stoffer og gjenstander.

RID - den til enhver tid gjeldende utgave av det internasjonale reglement for transport av farlig gods på jernbane, som fremgår av vedlegg C i konvensjonen om internasjonal jernbanetransport (COTIF).

Tom, ikke rengjort tank - tank, inklusiv stasjonær tank, som inneholder mindre væske eller gass i væskefase enn 15 prosent av tankens volum, og maksimalt 1500 kg.

Kapittel 2 - Almennelige bestemmelser

§ 4. Generelle krav til sikker gjennomføring av transport

Enhver som har befattning med farlig gods skal vise aktsomhet og opptre på en slik måte at skade på liv, helse, miljø eller materielle verdier forebygges, samt hindre at farlig gods kommer på avveie eller i urette hender.

Farlig gods må ikke overlates for transport til noen som åpenbart mangler kunnskap og ferdigheter, eller ikke har materiell for å kunne gjennomføre en forsvarlig transport.

Farlig gods skal være merket slik at de farlige egenskapene tydelig fremkommer.

Farlig gods skal være emballert på sikker måte slik at det ikke oppstår lekkasje eller annen farlig situasjon.

Utstyr og materiell som benyttes til transport av farlig gods skal være i slik stand at transporten kan gjennomføres på en sikker og forsvarlig måte.

Fylling og tømning av farlig gods skal foregå under kontinuerlig tilsyn.

§ 5. Krav til virksomhet

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer som kan oppstå med transport av farlig gods og på denne bakgrunn vurdere risiko. Vurderingen skal inkludere interne og eksterne forhold, herunder uønskede tilsiktete hendelser. På bakgrunn av vurderingen skal det utarbeides planer og gjennomføres tiltak for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå.

Virksomheten skal sørge for at alle som har befattning med farlig gods har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter som gjør dem i stand til å utføre oppgavene på en sikker og forsvarlig måte.

Eier og bruker av kjøretøy, jernbanevogn og annet materiell plikter å holde dette i forsvarlig stand gjennom systematisk tilstandskontroll og vedlikehold.

§ 6. Varsling og rapportering av uhell

Ved uhell hvor det har oppstått eller er fare for lekkasje eller brann, skal fører av kjøretøy, togfører/leder/lokomotivfører umiddelbart sørge for å varsle brannvesenet.

Virksomhet skal innen 8 dager og på et fastsatt skjema rapportere til DSB om uhell som skjer i forbindelse med transport av farlig gods. Virksomheten skal rapportere om hendelser hvor lekkasje ikke har funnet sted.

§ 7. Opphold under transport

Farlig gods skal transporteres og losses uten unødig opphold.

Dersom opphold under transport likevel er påkrevet, skal oppholdet foregå på egnet sted ut fra hensynet til den risiko det farlige godset utgjør for omgivelsene.

Brannvesenet kan i det enkelte tilfelle henvise kjøretøy med farlig gods til bestemte områder for opphold under transport.

Transportdokument skal forevises brannvesenet på oppfordring.

§ 8. Farlig gods på godsterminal

Ansvarlig for godsterminal skal på forespørsel fra brannvesen kunne an vise hvor farlig gods befinner seg på terminalen.

§ 9. Språk

For transporter som i sin helhet foregår i Norge er det tilstrekkelig å bruke norsk språk i alle dokumenter og på merking.

§ 10. Sikkerhetsrådgiver

Virksomhet som kommer i befattning med transport av farlig gods skal utpeke en eller flere sikkerhetsrådgivere som skal ha ansvar for å medvirke til å verne liv, helse, miljø og materielle verdier, samt hindre uønskede tilsiktete hendelser knyttet til aktiviteter med farlig gods. Virksomheten skal sende melding om hvem den har utpekt som sikkerhetsrådgiver til DSB.

Virksomhet som kun utøver følgende aktiviteter er unntatt fra plikten til å utpeke sikkerhetsrådgiver og sende melding etter første ledd:

- a) transport av farlig gods når mengden per transportenhet/jernbanevogn ikke overstiger de mengder som er angitt i ADR/RID 1.1.3, 1.7.1.4, 3.3, 3.4 eller 3.5
- b) sporadisk transport av farlig avfall definert som farlig gods i transportkategori 3 og 4 i ADR/RID kapittel 3.2 tabell A, under forutsetning av at virksomhetens hoved- eller sekundærvirksomhet ikke er transport, lasting eller lossing av farlig gods
- c) transport av inntil 500 kg netto farlig gods klassifisert som farlig avfall per transportenhet/jernbanevogn, jf. § 12 første og femte ledd
- d) militær transport av farlig gods
- e) transport av farlig gods som i sin helhet foregår innenfor et lukket område.

§ 11. ADR-kompetansebevis

Fører av kjøretøy som transporterer farlig gods skal ha ADR-kompetansebevis når dette kreves i denne forskriften, inkludert ADR. Krav i ADR om kompetansebevis gjelder ikke:

- a) i forbindelse med reparasjoner og verkstedskontroll av tom, ikke rengjort tank
- b) for tjenestemenn i Statens vegvesen i tilknytning til kontroll
- c) for militært personell som transporterer drivstoff tilhørende klasse 3 dersom transporten er militær og føreren har gjennomgått militær opplæring og prøve som er godkjent av Forsvaret.

Kapittel 3 - Særskilte krav til visse typer gods, kjøretøy og tanker

§ 12. Transport av farlig avfall

Ved transport av inntil 500 kg netto farlig gods per transportenhet/jernbanevogn klassifisert som farlig avfall i henhold til avfallsforskriften, gjelder kun bestemmelsene i ADR og RID om krav til emballasje, tank, merking, samemballering, og transportdokument.

Ved innsamling av flytende farlig avfall levert i kanner, bokser eller lignende, kan det benyttes UN-godkjent fat, stiv IBC eller storemballasje som ytteremballasje. Rester av lim, maling, harpiksløsninger eller lignende i emballasje på inntil 10 liter, kan transporteres på pall med pallekarmer, og som i tillegg er tilfredsstillende sikret mot lekkasje.

Farlig avfall som inngår i henteordning fra husholdninger kan transporteres i spesielle kasser med sikret lokk. Slike kasser er tillatt merket « Farlig avfall ». Kravene i ADR/RID om samemballering trenger ikke være oppfylt dersom det er truffet tilstrekkelige tiltak som hindrer farlige reaksjoner.

Deklarasjonsskjema i henhold til avfallsforskriften kan benyttes som transportdokument.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder likevel ikke for:

- a) *eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1*
- b) *infeksjonsfremmende stoffer klasse 6.2*
- c) *radioaktivt materiale klasse 7.*

§ 13. Flyplasstankbil

Tankbil som brukes på flyplass og som ikke har ADR-godkjenningssattest kan kjøre mellom flyplasser, til og fra verksted og prøvekjøres dersom den:

- a) *er merket med oransje skilt og faresedler i henhold til ADR 5.3*
- b) *ikke inneholder mer enn 1000 liter flydrivstoff.*

§ 14. Reservebeholder for drivstoff på Forsvarets kjøretøy

På Forsvarets kjøretøy kan UN 1202 dieselolje, UN 1203 bensin, UN 1223 parafin og UN 1863 jetdrivstoff fly, transporteres i reservebeholder i plast eller metall som er i betryggende stand.

§ 15. Forbud mot fylling og tømning av IBC på kjøretøy

Det er ikke tillatt å fylle eller tømme brannfarlig væske klasse 3 i eller fra IBC som står på et kjøretøy. Forbudet gjelder ikke brannfarlig væske i emballasjegruppe III.

§ 16. Krav om sikkerhetsventil på gasstank

Tank for brannfarlig gass som inngår som en del av et tankkjøretøy eller jernbanetankvogn skal ha sikkerhetsventil som gir tilfredsstillende trykkavlastning.

§ 17. Transport av farlig gods på buss

Dersom busselskapet tillater det, kan passasjerer ta med farlig gods som er til eget personlig bruk og emballert i originalemballasje.

Uavhengig av busselskapets vurdering er eksplosive stoffer og gjenstander, med unntak av publikumstilgjengelig fyrverkeri og håndvåpenammunisjon, ikke tillatt transportert på buss med passasjerer.

§ 18. Transport med jord- eller skogbrukstraktor

I egen jord- og/eller skogbruksvirksomhet, ved transport i tank med jord- eller skogbrukstraktor med eller uten tilhenger, skal bestemmelsene i ADR om brannslukningsmateriell, skriftlige instruksjoner, merking, tanker og utstyr, og for tanktilhengere krav til elektrisk utstyr, gjelde tilsvarende.

Utenfor egen jord- og/eller skogbruksvirksomhet, ved transport av farlig gods med jord- eller skogbrukstraktor med eller uten tilhenger, gjelder kravet om ADR-kompetansebevis i tillegg til det som fremkommer av første ledd.

Jord- eller skogbrukstraktor med tank- og/eller tanktilhenger skal ved transport av farlig gods ha nasjonal godkjenningssattest.

Ammoniaktank skal oppfylle alle krav i ADR 2005 del 6.8 eller senere utgaver inkludert kravene til periodisk kontroll. Ammoniaktank skal minst hvert sjette år gjennomgå magnetpulverprøving for å avdekke eventuelle sprekker.

Kapittel 4 - Transport av eksplosive stoffer og gjenstander

§ 19. Forbud mot samlasting av sprengstoff og tennere

Samlasting av sprengstoff i forenlighetsgruppe D og tennere i forenlighetsgruppe B i samme kjøretøy er ikke tillatt.

§ 20. Lasting og lossing av eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1

Eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1 kan lastes og losses på offentlig sted når dette er et brukersted eller et sted som har tillatelse til oppbevaring av eksplosiv vare.

Omlasting av eksplosive stoffer og gjenstander klasse 1 etter pålegg fra kontrollmyndigheten er tillatt på offentlig sted.

§ 21. Unntak fra ADR kapittel 4 om emballasje for pyroteknisk nødutstyr m.m.

Pyroteknisk nødutstyr, kollisjonsputeladning, kollisjonsputeenhet og beltestrammer som skal til destruksjon kan transporteres i ytteremballasje bestående av UN-godkjent plastfat med avtakbart lokk, under forutsetning av at hver gjenstand:

- a) *betraktes som tilhørende klassifiseringskode 1.3G*
- b) *er emballert i inneremballasje av plast.*

Hulrom i fat skal være fylt opp med egnet fyllmateriale for å hindre innholdet i å bevege seg.

Kapittel 5 - Overgangsbestemmelser

§ 22. Kjøretøy som kun er tillatt brukt i Norge

Nasjonal godkjenningssattest som allerede er gitt kjøretøy som er nevnt i § 23, § 24, § 25 og § 26 kan fornyes dersom kjøretøyet tilfredsstillende opprinnelige krav til sikkerhet, og alle periodiske kontroller som kreves i ADR er utført.

Denne godkjenningssattesten er tillatt brukt ved nasjonal transport, i stedet for ADR-godkjenningssattest som spesifisert i ADR kapittel 9.

§ 23. Overgangsbestemmelse for tankkjøretøy

Tankkjøretøy som ble bygget og godkjent før 1. januar 1991 i henhold til tidligere kapittel 10 i forskrifter 6. desember 1974 nr. 3 om brannfarlige varer samt forskrift 26. september 1975 nr. 3446 for tankbiler som transporterer brannfarlig vare tillates benyttet inntil 31. desember 2010 for innenlands transport av de varer tankkjøretøyet har vært godkjent for, forutsatt at:

- a) *tankkjøretøyet er bygget og godkjent før 1. januar 1991,*
- b) *de tekniske krav for tanker og tankkjøretøyer som har ligget til grunn for godkjenningene, fortsatt er tilfredsstillende,*
- c) *inspeksjon og prøver utføres i samsvar med bestemmelsene i ADR.*

Tank som ble bygget og godkjent før 1. januar 1991 i henhold til tidligere kapittel 10 i forskrifter 6. desember 1974 nr. 3 om brannfarlige varer samt forskrift 26. september 1975 nr. 3446 for tankbiler som transporterer brannfarlig varer, tillates benyttet inntil 31. desember 2010 for innenlands transport av de varer tanken har vært godkjent for, forutsatt at:

- a) *tanken er bygget og godkjent før 1. januar 1991,*
- b) *de tekniske krav for tanker som har ligget til grunn for godkjenningen, fortsatt er tilfredsstillende,*
- c) *kjøretøyet som bærer tanken tilfredsstillende tekniske krav i ADR,*
- d) *inspeksjon og prøver utføres i samsvar med bestemmelsene i ADR.*

Tank som ble bygget og godkjent før 1. januar 1991 for transport av brannfarlig væske i henhold til tidligere kapittel 10 i forskrifter 6. desember 1974 nr. 3 om brannfarlige varer samt forskrift 26. september 1975 nr. 3446 for tankbiler som transporterer brannfarlig varer som ikke tilfredsstillende kravene til beregningstrykk i ADR, får etter 1. januar 1997, men bare frem til 31. desember 2010, benyttes til transport av stoffer nevnt i ADR 1999 margnr. 211.310 (d).

Tankkjøretøy for transport av UN 1202 diesel, UN 1202 fyringsolje, UN 1202 fyringsolje lett, UN 1202 gassolje eller UN 1223 parafin kan likevel benyttes for innenlands transport frem til og med 31. desember 2019, dersom de tilfredsstillende opprinnelige krav til sikkerhet samt at inspeksjon og prøver utføres i samsvar med bestemmelsene i ADR.

§ 24. Overgangsbestemmelse for slamsuger

Slamsuger fremstilt i henhold til nasjonale bestemmelser frem til 1. juli 2001 kan benyttes frem til og med 31. desember 2009.

§ 25. Overgangsbestemmelse for eksplosivkjøretøy

Kjøretøy fremstilt i henhold til nasjonale bestemmelser frem til 1. januar 1999 kan benyttes frem til og med 31. desember 2009.

§ 26. Overgangsbestemmelse for mobil produksjonsenhet for eksplosiver (MEMU)

Mobil produksjonsenhet for eksplosiver (MEMU) fremstilt i henhold til nasjonale bestemmelser frem til 1. juli 2009 kan benyttes frem til og med 31. desember 2019.

§ 27. Overgangsbestemmelse for gassbeholder

Gassbeholder fremstilt i henhold til nasjonale bestemmelser som gjaldt før ADR ble gjort gjeldende i Norge kan benyttes til og med 31. desember 2019 dersom den tilfredsstiller de opprinnelige krav til sikkerhet, samt at inspeksjon og prøver utføres i samsvar med bestemmelsene i ADR av organ godkjent av DSB.

§ 28. Overgangsbestemmelse for tillatt mengde eksplosiv vare transportert på EX/II-transportenhet

På EX/II-transportenhet kan det til og med 31. desember 2013 transporteres de mengder som er oppført i tabellen i ADR 7.5.5.2.1 for EX/III-transportenhet.

§ 29. Utvidet brukstid for emballasje for enkelte etsende stoffer

Emballasje, unntatt IBC og storemballasje, som kun benyttes til transport av UN 3412 maursyre, kan brukes inntil 10 år fra produksjonsdato dersom den brukes i et kontrollert retursystem.

IBC av stiv plast (31H1) som kun benyttes til transport av følgende stoffer i klasse 8:

- a) UN 3412 maursyre
- b) UN 1824 natriumhydroksidløsning med høyst 52 prosent natriumhydroksid
- c) UN 2672 ammoniakkløsning med høyst 25 prosent ammoniakk
- d) UN 1791 natriumhypoklorittløsning med høyst 15 prosent natriumhypokloritt
- e) UN 1789 saltsyre.

som brukes i et kontrollert og dokumentert retursystem kan benyttes i inntil 7,5 år fra produksjonsdato. Det skal gjennomføres årlig tilstandskontroll for IBC som er eldre enn 5 år.

Kapittel 6 - Tilsyn og kontroll

§ 30. Tilsyns- og kontrollmyndighet

DSB fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften overholdes.

Statens strålevern er fag- og tilsynsmyndighet for klasse 7 radioaktivt materiale.

DSB, Statens vegvesen, politi og tollvesen kan kontrollere transport av farlig gods på vei.

DSB, politi og tollvesen kan kontrollere transport av farlig gods på jernbane.

DSB kan hos virksomhet kontrollere forhold med direkte tilknytning til landtransport av farlig gods. Statens vegvesen og politiet kan hos virksomhet kontrollere farlig gods kjøretøy.

DSB kan benytte anerkjente kontrollorganer og annen sakkyndig bistand i forbindelse med kontrollen.

§ 31. Gjennomføring av kontroll på vei

Kontroll skal gjennomføres som stikkprøver over en så stor del av veinettet som mulig. Stedet der kontrollmyndigheten anser det nødvendig å holde kjøretøy tilbake eller henvise kjøretøyet til, skal være egnet for formålet og ikke innebære uakseptabel risiko.

Kontroll av kjøretøy skal gjennomføres i henhold til sjekklisten i direktiv 95/50/EF vedlegg I.

Kontrollmyndigheten skal gi fører av kjøretøyet et eksemplar av sjekklisten eller en attest som viser resultatet av kontrollen. Sjekklisten/attesten skal på anmodning fra kontrollmyndigheten fremvises ved senere kontroller slik at ytterligere kontroll kan forenkles eller så vidt mulig unngås.

Kontrollmyndigheten kan kreve fremlagt de dokumenter som skal følge med ved transport av farlig gods,

og kreve innsyn i lasten. Dersom det ikke innebærer uakseptabel risiko kan kontrollmyndigheten ta ut prøver av godset for nærmere undersøkelser i laboratorier anerkjent av DSB.

Kontrollen skal ikke overstige rimelig tid.

Ved overtredelse av bestemmelser i denne forskriften, og særlig ved overtredelser som listet i direktiv 95/50/EF vedlegg II, kan kontrollmyndigheten enten holde tilbake kjøretøy eller henvise kjøretøy til et passende sted inntil kjøretøyet er brakt i overensstemmelse med reglene. Avhengig av omstendighetene eller av hensynet til sikkerheten kan kontrollmyndigheten også pålegge andre nødvendige tiltak før transporten kan gjenopptas. Kontrollmyndigheten kan på stedet trekke tilbake en godkjenningssattest for et norskregistrert kjøretøy dersom det er i en slik forfatning at fortsatt bruk er uforsvarlig.

§ 32. Samarbeid med andre land om kontroll på vei og tilsyn

Alvorlige og gjentatte overtredelser som utgjør en sikkerhetsrisiko for transport av farlig gods som begås av en virksomhet som er hjemmewærende i et annet land som er omfattet av EØS-avtalen, skal rapporteres/meldes til myndighetene i det landet hvor kjøretøyet er registrert eller hvor virksomheten er etablert.

Myndighetene i det landet hvor alvorlige og gjentatte overtredelser er konstatert, kan anmode myndighetene i det landet hvor kjøretøyet er registrert eller hvor virksomheten er etablert, om å iverksette passende tiltak overfor overtrederen. Myndighetene i det landet hvor kjøretøyet er registrert eller hvor virksomheten er etablert skal i så fall underrette myndighetene i det landet hvor overtredelsen er konstatert om hvilke tiltak som er iverksatt overfor transporten eller virksomheten.

Hvis det ved en veikontroll av et kjøretøy som er registrert i et annet land, konstateres forhold som gir grunn til å anta at det er begått alvorlige eller gjentatte lovovertridelser som ikke kan påvises på grunn av manglende bevis ved denne kontrollen, bistår myndighetene i de berørte landene hverandre med å klarlegge situasjonen. Dersom det i denne sammenheng avlegges et kontrollbesøk i virksomheten, underrettes det andre berørte landet om resultatet av kontrollen.

Kapittel 7 - Avsluttende bestemmelser

§ 33. Eksamensadministrator

DSB utpeker eksamensadministrator for sikkerhetsrådgiver og ADR-kompetansebevis. Eksamensadministrator utarbeider og gjør kjent de nødvendige administrative rutiner for gjennomføring av eksamen og utstedelse av bevis. Eksamensadministrator kan kreve gebyr for gjennomføring av eksamen, for ikke oppmøte til eksamen og for utstedelse av bevis.

§ 34. Klage

Vedtak fattet av DSB kan påklages til Justis- og politidepartementet.

Vedtak i henhold til denne forskrift og ADR/RID truffet av eksamensadministrator, Statens vegvesen, politi, tollvesen eller andre som måtte være tillagt konkrete kontrolloppgaver, kan påklages til DSB.

Klagen fremsettes overfor myndigheten eller kontrollorganet som har truffet vedtaket.

§ 35. Reaksjonsmidler

Ved overtredelse av denne forskriftens bestemmelser eller vedtak fattet i medhold av den gjelder bestemmelsene i brann- og eksplosjonsvernloven § 37 - § 40 og § 42 tilsvarende.

DSB kan trekke tilbake ADR-kompetansebevis ved overtredelse av bestemmelser i lov, forskrift eller dersom særlige grunner tilsier det. DSB avgjør når og på hvilke vilkår kompetansebeviset kan gis tilbake etter en slik tilbaketrekking.

§ 36. Fravik

DSB kan fravike bestemmelsene i denne forskriften i enkelttilfeller når særlige grunner foreligger og det ikke strider mot internasjonale avtaler som Norge har inngått. Det kan settes særskilte betingelser for slike fravik. Ved vurderingen av om fravik skal gis legges spesielt vekt på at sikkerhetsnivået opprettholdes på tross av et fravik.

§ 37. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2009.

Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. desember 2006 nr. 1331 om transport av farlig gods på veg og jernbane.